

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egész évre . . . 8 kor.
Fél évre . . . 4 kor.
Negyed évre . . . 2 kor.

NYILTTÉRI

közlemények soronként 40
filléért közölhetnek.

HIRDETÉSEK

olcsó díjazás szerint
számítanak. — Többszöri
hirdetésnél árkedvezmény.

SZÉKELYSEG

SZERKESZTŐSÉG:

Csik-Szereda, Apaffy Mihály utca — sz. dr. Nagy Béni ügyvédi irodája, hova minden a lap szellemi részét illető közlemények küldendők. — Kéziratok nem adtnak vissza.

KIADÓHIVATAL:

Gyöndös Gyula nyomdája, hova a hirdetések, nyilttéri közlemények és előfizetési pénzek stb. küldendők.

POLITIKAI, KÖZGAZDASÁGI ÉS SZÉPIRODALMI HETILAP.

Megjelenik minden hétfőn.

Feladás szerkesztő és lejtulajdonos:
DR. NAGY BÉNI ÜGYVÉD.

Egyes szám ára 16 fillér.

1905.

Ez az esztendő, mely már elmúlt, sok és keserű tapasztalatra tanította meg a magyart. Megérdemli, hogy röviden ismertessük eseményeit, ezek okait s levonjuk a tanulságokat.

1905. januárius nagy küzdelemben találta a nemzetet. A legelsőbb helyről elhangzott „Döntson a nemzet” szavára a januáriusi választások elsőpártok a szabadalvűpártot, mely 1867. óta ránehezedett hazánk közéletére s hatalmában elbizakodva még a hárszabályok erőszakos megsértésétől sem riadt vissza. A szabadalvűpárt pénzzel és hatalommal, az ellenzék lelkesedéssel ment bele a küzdelembe s a lelkesedés győzött. Tisza s vele a szabadalvűpárt nagy vereséget szenvedett. A nemzeti szellem, melyet a koalíció vezetési buzdítottak, lerázta az erőszakosan rárakott bilincseket s a maga teljes erejében nyilatkozott meg. Tisza még június közepéig vitte a kormányt. Június 18-án Fejérváry vette át minden párt nélkül s azzal a szándékkal, hogy a felmerült ellentéteket kiegyenlítve lehetővé tegye, hogy a többségből kerüljön ki a kormány. Gyönyörűen egyenlítette ki az ellentéteket! Legelső dolga az volt, hogy miután ugy a képviselőház, mint a főrendiház bizalmatlanságát fejezte ki kormányára iránt, elnapoltatta az országgyűlést, mire a képviselőház június 21-én kimondotta, hogy az elnapolás alkotmányellenes, valamint a kormány hivatalban maradása is, egyttal felhívta a törvényhatóságokat, hogy a kormányt önkéntes adóval ne támogassák. Szept. 21-én újabb elnapolás következett be. Ugyan e hó 23-án a koalíció vezetőit Bécsbe citálták, hogy mivel jártak, jobb nem beszélni róla. Okt. 10-én az országgyűlést ismét elnapolták december 19-ig. A képviselőház újból tiltakozott s a kormánynak ellenálló vármegyék magatartását helyeselte. A decz. 19-én megnyílt országgyűlést márczius 1-ig napolták el. Hogy a komédia teljes legyen, tegyük hozzá, hogy a kormány közben le is mondott, újból kinevezték.

Ime tehát a döntésre felhívott országgyűlése egy év alatt szóhoz se juthatott. Risum teneatis amici! Ezt nevezik a huszadi században alkotmányosságnak.

Az átmeneti kormány nem elégedett meg a folytonos elnapolással.

Egyik tagja az általános titkos szavazati jog hangoztatásával megnyerte a szociáldemokratákat s ennek eredményére a lünetésekre s az ellenzéki lapok bevert ablakaira, szétrombolt gépeire még élénken emlékezünk. Sőt még pártot is alakított, úgy gondolván, hogy az abrakos tarisznyához lehet lovat kapni. Az új párt meg is alakult haladó párt néven s van négy képviselő tagja, nem számítva a főispánságra áhító névteleneket.

Csinos bokrétát lehet összeállítani, azokból a törvénytelenésekből, melyeket az ellentétek kiegyenlítésére alakult kormány elkövetett. Maga az elnapolás egyenesen beleütközik az 1867. évi X. t.-czikbe, mely szerint elnapolás esetén oly időben kell összehívni az országgyűlést, hogy a jövő évi költségvetés megállapítható legyen, pedig az 1867. VII. t.-cz. 1. §-a határozottan megmondja: hogy a király a végrehajtó hatalmat a törvények és az alkotmány alapján gyakorolja s ne feledjük, hogy az 1790. évi X. t.-cz. szerint Magyarország, mely független, azaz semmi más országnak vagy résznek alá nem vetett, tulajdon törvényei és szokásai szerint igazgatóndó és kormányozandó. Jól lehet az adó csak 1904-re volt megszavazva (XXI. t.-cz. 5. §.), mégis a kormány rendelkezik vele, sőt az 1504. évi I. decretum 5. és 6. §-ának ellenére, mely szerint az ország közmegegyezése nélkül bármely adónak vagy segélynek felajánlása — hitszegés és bectelenség. az önkéntes adó elfogadását követeli. Ugyancsak követeli ennek a decretumnak ellenére az önkéntes ujonczoknak szükséges okmányok kiadását, pedig az ujonczjutalék csak 1904-re állapított (VIII. t.-cz.) és ajánlatot meg (IX. t.-cz. 1. §.). A közös ügyek költségeit az illető minisztereknek átszolgáltatja, pedig az 1867. évi XII. t.-cz. 10. §-a szerint a bizottság nem állapította meg a quotát. Hiába hozták az 1899. évi XXX. t.-cz. 4. §-át, a kormány mégis külföldi államokkal kereskedelmi szerződések megkötése ügyében tárgyal. Elég ennyi.

A kormány törvénytelenége miatt a koalíció feliratol fordult a királyhoz. Választ még nem adtak. De meg léven bénítva az országgyűlés, a hazafias vármegyék állottak talpra. Egymásután fejezték ki bizalmatlanságukat a kormány iránt s a lehetőség szerint állottak ellen a nyakukra küldött főispánok beiktatásának. Szomorú, de való,

hogy nemzeti küzdelemünk jelen korban is akadtak emberek a főispánságra. Ne csodálkozzunk rajta. Magyarok nyilvánították hazaárulónak II. Rákóczy Ferenczet, magyarok voltak muszkavezetők, a magyarok ártottak legtöbbet nekünk. A küzdelem, melyből vármegyénk is derekasan kivette részét, még foly. Hol lesz ennek vége, ki tudná megmondani? Egy bizonyos, az, hogy meghátrálásról szó sem lehet.

A most folyó nemzeti küzdelem egész meztelességben tárta fel Magyarország helyzetét. A küzdelem megindító a katonai követelések, rongyos néhány száz millió forint, melyet a cs. és kir. hadsereg számára kívántak. Amde a magyar nemzet azt mondotta, hogyha akkora áldozatot kell hozni, legyen annak ára, legyenek annak a hadseregnek nemzeti jelvényei, nemzeti vezényszava, nemzeti szelleme. Soha, volt a felelet, még pedig azért, mivel ez veszélyezteti a hadsereg egyességét, biztonságát. Lássuk tehát, mi is ez a hadsereg, melyet Tisza Kálmán 1875-ben nyilvánított közösnek.

A cs. és kir. hadsereg 1875-ben kapta a közös nevet, beolvastván e gyűjtő névbe a magyar ezredeket, melyek eladdig magyar hadsereg, magyar ezredek, magyar sorhadi csapatok néven fordultak elő.

A nemesi felkelés elégséges nem lévén III. Károly király 4. gyalog és 8. huszárezredet állított fel, mely szám 1802-ben I. Ferenc alatt 12. gyalog és 10. huszárezredre növekedett. Ma 43 magyar gyalogezred és 16 huszárezred van, nem számítva a Magyarországon kiegészített tűzértséget, vadászaljakat, utászokat és vonatcsapatokat s nem számítva a 28. honvédgyalog és 10. huszárezredet, melyek közül 4 gyalog és 1 huszárezrednél horvát a vezényszó. A mai helyzet szerint a közös hadseregnek, melybe még 59 osztrák gyalogezred, lovasság, tűzértséget, vonatcsapat is tartozik, a vezényszó, hivatalos nyelv a német, a magyar kir. honvédségnél magyar, a horvát honvédségnél horvát. Háború esetén a közös hadsereg, a m. kir. honvédség és a horvát honvédség háromféle hivatalos nyelve nem veszélyezteti a hadsereg sikeres működését, csak épen a 43. magyar, de közös hadseregbeli ezred veszélyezteti. Nem ez a baj, hanem egyéb, arra is ráterünk.

Jól ismerjük az egynevelű cs. és kir. hadsereg 1848-i, 1859-i és 1866-i

fegyvertényeit. Lássunk a többnyelvűre példát. A Habsburgok trónját Magyarország másfél száz esztendő alatt kétszer mentette meg, még pedig Mária Terézia és I. Ferencz alatt. Mária Teréziát fél Európa támadta meg. I. Ferencz pedig nem kisebb ember, mint I. Napoleon, a francia császár. És ime a mentés munkáját két nyelvű hadsereg végezte. A rendes magyar ezredeket, melyeket az akkori magyarok könnyűszerrel adtak ki kezükből, németül, a felkelő nemceket pedig magyarul vezényelték, pedig akkor is értettek valamiképp a hadviselés mesterségéhez. De menjünk tovább.

III. Károly óta az országgyűlések folytonosan sürgették, hogy a magyar ezredekben magyar törzs- és főtisztek, tábornokok legyenek. Hiába történt. Azt a mulasztást, hogy a magyar ezredék magyar szellemű és hivatalos magyar nyelvével nem mentették meg, ezzel a sürgetéssel nem tudták jóténni, a tisztikar nagy része idegen volt mindig; csak az emberanyag volt magyar. Ausztria sohasem tudta feledni a Magyarországtól kapott sebeket s így szükségére van erőre a magyarság féken tartása végett. Ez erő van meg a közös hadseregben. Az előbbi állítást igazolja az is, hogy a honvédség, melyet az elkobozott magyar hadsereg helyett szinte szemkiszurásképpen állítottak fel 1869-ben, máig sem kapott tüzérseget, holott a hadrendi beosztás szerint a háború esetére beosztott tüzérseggel már békeidőben a honvéd dandárokkal együtt gyakorlatozik. Az sem véletlenség munkája, hogy a tüzérsegi arzenál Bécsben van s Magyarországnak még csak egy kisebb szeriár sem jutott.

Rátaláltunk tehát a magyar vezényszó egyik akadályára. Van még más is. A közöshadsereg ugy, amint van, egy eszményi birodalmat képvisel, melynek tagjai Ausztria és Magyaror-

szág. Azt a birodalmat, mely posztóját már Itáliában és Németországban elvesztette s a nagy hatalmi ábránd hóbortyjáért milliók ohajával száll szembe. Ennek a birodalmi hadseregnek szelme sült német. Tudja jól, aki ott szolgált, valamint az is, ki nagyobb helyen (Gyulafehérvár, Nagyszében stb) megfordult. A várakon, a kaszárnyákon belől egy-egy kis Ausztria van. Pedig a pragmatika sankción, melyből a mostani közös ügyeket a 48-i törvények ellenére szerencsétlenül kísértették, nem foglaltatik benne mindez. Az a tény, hogy az uralkodó Magyarországnak és Ausztriában mindig ugyanaz, mint a pragmatika sankción kimondja, sohasem jelentette és jelentheti, hogy tehát Magyarországnak vértel és pénzzel idegen, német szellemű hadsereget kelljen tartania. Sokkal jobban védi meg az uralkodót a nemzeti hadsereg, mint az idegen szellemmel agyon drázirozott katonaság.

De ne mélyedjünk jobban a dolgba. Szólhatnánk még arról is, hogy az elközösített magyar ezredekben mennyi a magyar tiszt, hány magyarból lesz tábornok, de ezt most hagyjuk el, valamint azt is, hogy a hat magyarországi hadtestnél a különféle alkalmazottak közül mely elenyésző csekély a magyarok száma.

Csak ebből a két pontból is látható, hogy az ugynevezett katonai követelések igen sokat jelentenek Magyarországra részére s viszont van ok rá, hogy amíg lehet, ne engedjenek.

Bármint dőljön el a harc, annyi bizonyos, hogy a most folyó kérdés felnyitotta a magyarság szemét. Beláthatta már mindenki, hogy nálunk állam (hadsereg) van az államban (Magyarország), még pedig olyan állam, amely ne bánja virág. De még szomorubb tapasztalatot is szerezhetünk, azt t. i. hogy a törvény addig lörvény, amíg a kormány megtartja,

pedig nem ezért hozzák. Azt is láthatjuk, hogy mindig akadnak magyarok, kik vagyonért, hatalomért mindennek kaphatók. De a legszomorubb tapasztalat az, hogy a nemzet döntése csak addig kedves, míg ez a döntés a hatalom szája izének megfelel, különben szóhoz sem juthat. Valljuk meg igaz lélekkel, hogy ezt az 1867 óta uralkodó kormányoknak köszönhetjük, melyek, csak hogy uralmon maradhassanak, mindig egy-egy darabkát alkudtak el a nemzeti jogokból s ime ma mennyit kellene visszaszerezni.

Azt mondják, a magyar sokat politizál. Ha így van, nem lehet csodálkozni rajta. Más boldog országok szabadon fejlődhetnek, míg nekünk örökkön küzdenünk kellett alkotmányunkért s csak pihenő időnkben munkálkodhatunk a haladásunkon. Im most is a katonai hatalom tultengere harcra szólítja a nemzetet, de ez a törvénykönyvvel kezében nyugodtan marad s nem riad vissza a szenvedéstől és nyomortól, melyet kiállítás helyesleték. É! még a magyarok istene! Sok szenvedés, sok nyomor vert, lalálja ezt a szerencsétlen nemzetet, mely még mindegyik fiában sem blahat, de velünk az igazság, velünk az Isten s ha ő velünk, ki ellenünk. Ne féljétek kieselny hittek! Felszít még a szabadság napja s reméljük, hogy boldogabb üjszétendőt élünk, mint amilyenek most küszöbön vagyunk. De addig is legyünk kitartók, állhatatosak s mi fő, ne ljedjünk meg semmitől!

Primitivus.

Az első bosszu.

Az 1903. évi VIII ik törvénycikkben a törvényhozás elhatározta, hogy a határrendészeti teendők ellátására állami határrendőrséget szervez. Ennek eszméje a Tuna-dűlföldön tartott széki kongresszus alkalmával került először fel, tehát a széki

nek. Ez azonban nem bizonyítottat az állapotok igazolása mellett, mint az, hogy a stempelos papirosát, melyre a peres iratokat írni kellett, eszperences papirosnak hívták azért, mert Szprencz Pál áruita.

De annyi bizonyos, hogy azt a sok haszontalan írka-firkát, amit manapság a hivatalnokoknak művelni kell, ez a kor kezdeményezte, mert az azt megelőző időben egy király-bírónak is "elég volt egy esztendőre egy koncz papiros, amely 12 ívet tett. Az íktással, másolással nem sokat veszdöttek. Bors Barabás királybíró maradt fenn az a hagyomány, hogy ő közvetlen felvette a panaszt, magához hivatta a bűndöst, kihallgatta, szembesítette s azzal levágott egy ujnyit papirosat s arra a következő rendeletet írta az Antal Dani dűlföldöz: „Te Dani! Itt küldöm ezt a kötnivalót, vágnas reá 15-öt, de nehogy meghőheröld! Hived: Barabás s. k.” Ezt a papirosat odaadta az elítéltek, ki maga kézbesítette azt a dűlföldöz s szó nélkül kifaszolta a 15-öt. Azzal az ügy véget ért. Helyiyel-közéel az is megesett, hogy a rendeletet véletlen nem maga az elítélt kézbesítette s ilyenkor más kapta ki helyette a 15-öt, de ez csak baleset számba ment s ha nagyon zuglóddott, még újabb 15-iel efelejtette.

Csikszereda őskorából.

— A „Székelység” eredeti tárczája. —

Feljegyezte: T. Nagy Imre.

Csikszereda csak újabb korban lett az igazságszolgáltatás Olimpusa, honnan jelenleg szétárad a nagy igazság az egész vármegyére. Mikor Szeredában Bakk Pál volt az egyes bíró és Szopos András az ő jobbkeze, ez a kor már az ujkorba való átmenet ideje volt s arról vált híressé, hogy az igazság akkor olyan rettenetesen dult Csikszeredában, hogy évszámra alig akadt olyan szerencsés lud a városban, melyet valaki ellopott volna s káros gazdája ezért Bakk Pál urat bosszantotta volna. A fehér lobogót akár hónapokig ki lehetett tenni, mert sem gonosztevő, sem becsületértő, sőt még kísérlettevő sem akadt.

A minden igazságok Mekkája akkor Somlyó volt, hol a mai internátus épületében minden bíróság és közigazgatás teljes apparátussával, földalatti és földfeletti tömlőcseivel együtt nemcsak megfűt, de arra is elég volt, hogy a királybírák is ott ellakhassanak, lévén akkor négy királybíró is, akiknek dolgát hetenként egy-egy felváltva végezte, míg a más három otthon, falun intézte a házi dolgokat.

Az ezt megelőző időkről már csak szájhagyományaim vannak, bár el nem ta-

gadhatom, hogy a Bach-kormány idejéből való Ubereket, Gárberákat, Hübnereket, Azwangereket, Barbuj Nikolájokat és Hagu Gidrókat is mutogattunk egymásnak a székház előtt. Mindenki arról volt előtünk nevezetes, hogy akkora „fatermördelt” viseltek, mely a falukat bosszantotta. Barbuj Nikolájnak külön nevezetessége abból állott, hogy egy vörös slafrokban és még veresebb házi siphában, hosszuszáru csibukból pipálva végig járt Somlyó utcáin. Mikor nagyon sokan gyűltünk utána bámulni, akkor előkapta a vastag csibuk szarát s széjjel vert közöttünk. Hagu Gidróról azt jegyezhetem fel, hogy a Pál Gábor mai házában, a hivatalból üres idejében fanyeltó bicskát, plajbászt és árkus papirosat áruita. Hogy benn a hivatalban mit cselekedhettek ezek a jó urak, arról ismeretelünk csak azon reményben merem bevallani, hogy azért talán nem fognak a nyájas és nyájásabb olvasók hazaáruinak titulálni. Annit még hallottam abból az időből, hogy minden vonalon nagy rend uralkodott. Smidt ur, aki az utcsinálást dirigálta, csinálhatta a székutját Szereda és Somlyó közt s azt olyan erélylyel hajította végre, hogy a szikulus atyafiak sok időn keresztül hívták a kavics prizsmát Ismidt-

érdekekkel kapcsolatban az erre czélzó a törvény miniszteri indoklásának az a része is, mely szerinti különösen az ország déli keleti határszéleén égetően szükséges az intézmény megvalósítása. Közismertül, hogy a határrendőrség legfőbb céljái közé tartozik a néposzempézet megakadályozása, mert ez az aljas lélekkufárság eddig a határszéli rendőri szolgálat elégtelensége miatt nem volt meggátolható. Szomorú tény, hogy a romániai, de az egész Balkán félszigeten élő [bordélyházak nagyrészt magyarországi leányokból vannak beülepítve. Ezt a szomorú bizonyítványt a miniszteri indoklás ismét a Székelyföldről állítja ki. Továbbá a bevándorló és az államra úgy közgazdasági, mint rendőri szempontból felettsé hátrányos, vagyontalan elemek mozgalmának ellenőrzése, illetve a bevándorlásnak kellő határok közé szorítása, nem különben a kivándorlók ellenőrzése, jogszolgáltatás elhárítása, hadköteles szökevények letartóztatása, mindenféle esempézet megakadályozása — a határrendőrség szigorúan körvonalozott feladata.

Ha tehát a határrendőrségnek van valahol értelme, vármegyénkben igazán van. Tudvalevőleg két nagy forgalmu átkelőnk van Romániába, egyik a völgyesi, másik a gyimesi. Ez utóbbin pláno vasut vezet keresztül, hol a határrendőrségnek törvényileg előírt teendőik kinyúlhatnak mindennap és nagy számban előfordulnak.

A törvényhozás annak idején egy nagy hibát elkövetett. Tudállik a határrendőrségi székelyeket törvényileg nem állapította meg, hanem reábizta a miniszteriumra. E jogából kifolyólag a minisztertanács a múlt hónapban döntött a törvény életbe lépésének tárgyában és úgy határozott, hogy 1906. évi január 15-én kezd meg működését.

A székelyek megállapításánál pedig azt a nyilvánvalóan politikai bosszúból eredő határozatot hozta, hogy vármegyénket teljesen mellőzte, sőt mellőzte egyáltalában a Székelyföldet egészen, jellehet Háromszéken is van két határszoros és várn

E mellőzés amilyen bosszantó, ép oly gyermekes is és az ország érdekeibe tiközű. Utóvögre vármegyénk hogy el volt eddig határrendőrség nélkül, úgy al lesz ezután is és a kormány kicsinyes bosszuját a legtöbb ember észre sem veszi. Azonban, mert akadt egy kormány, mely képes országos érdekeket is politikai bosszu fegyvöréll felhasználni a mindenható hatalmát az érdekek mellőzéseével (s félretételével) éreztetül — szó nélkül nem hagyhatjuk a dolgot. Igaz, hogy vármegyénk ott áll a nemzeti küzdelem első sorában; igaz, hogy a báró Fejérváry kormányt törvényesen és alkotmányosan el nem ismeri; igaz, hogy azon okokból ronderleteinek végrehajtását félretétel nélkül, mindez azonban nem elég ok arra, hogy a kormány sanda mécsáros módjára első sorban az országos, másodsorban pedig a szegény nép érdekein üssön egyet. Az ilyen eljárás megbélyegzőre nincs elegendő alkalmas szó a jövőre nézve feljegyezzük magunknak. Egy olyan kormány, mely tohatetlen vak dühében mindent felhasznál a politikai bosszúállás fegyverésül s képes a legnagyobb érdekeket is koezkára tenni, még törelmi bárczát sem érdemel. A nemzetnek most már nem csak érdekei, hanem anyagi érdeke is vele szemben felvonnai a kárelhetetlen harcra, mert ismertetett intézkedésére és határozatára nincs sommi meztesség. Legtovább az, hogy vármegyénket, annak helyzete és viszonyai nem ismerése következtében tudatlanságból mellőzte. Ezt pedig, bármilyen is legyen különben a báró Fejérváry kormányról véleményünk, ezáltal feltételezni nem tudjuk.

HIREK.

A vármegyei törvényhatósági bizottság december 27-én rendkívüli közgyűlést tartott Becze Antal alispán elnökelete alatt. A közgyűlés tárgysorozatán a belügyminiszternek két rendbeli leirata volt, melylyel az előbbi közgyűléseknek a nemzeti ellenállás tárgyában hozott határozatait az ismert szövegek indokai alapján megsemmisíti s az alispánnak e tárgyban kell

még virágozott az ő üzletük s azért hívták őket fenyővízes prókátorkának, mert feleik nagyobbára fenyővíz ajándékkal tüzeltek őket hatásosabb jogvédelemre.

A kölcson kamatlábnak törvényes megállapítása sok uszorás virágozó üzletét redukálta valamennyire, de az uszorát mégis csak a takarékpénztárak szelidítették meg. Falusi uszorások minden kölcsonadott forint után egy krajczárt szedtek, ami épen 52 százaléknak felelt meg. Ennél azonban sokkal magasabb uszora kamat sem tartozott a ritkaságok közé. A törvényes szabályozás első idejéből maradt fenn az az anekdota, mikor a gyimesi csángó, szépvízi örmény hitellezőjétől, Szentgyörgytől Szentmihályig 10 frtot vett kölcson s mikor kérdezte, hogy mennyi lesz az interest? a hitellező azt felelte, hogy csak 8 frt, mert hát az új törvény csak 8 százaléknak enged meg. A csángó pedig meg volt nyugodva, hogy ha ő félévre 10 frt után csak 8 frt kamatot fizet, akkor ez csak 8 százalék és, így törvényes kamat. Ma egy cseppet másként van, mert most már a csángó is tudja, hogy 10 frt után félévre 8 frt kamat szinte 200 százaléknak felel meg.

feltejesztéseit elutasítván a szokott fenyegetések kísérelében ronderleteinek végrehajtását elrendeli. A közgyűlés áll tartott egy negyed óráig. Fejér Sándor főjegyző felolvasta a megsemmisítő határozatokat s ezekre az állandó választmányának azon javaslatait, hogy a törvényhatóság lejtartalmulag fenn tartja előbbi határozatait, a miniszteri leiratokat nem veszi tudomásul s azokat irattárba helyezni határozza. Az állandó választmány javaslata a közgyűlés feljenzésével fogadta s minden további felszólalás nélkül egyhangulag határozást emelte, mire elnöki alispán a közgyűlést bezárta.

A törvényhatósági bizottságnak f. hó 30-án Becze Antal alispán elnökelete alatt tartott rendes közgyűlésének az szerzett érdekességet, hogy napokkal előre el volt terjedve a hír, hogy Szentkereszty főispán ezen gyűlésen a Brassóból hozandó katonaság és a Szeredában összpontosított esendőrség assztálása mellett be fog toppanni s az esküfölettre a kíséreltet meg fogja tenni. Nagy érdeklődéssel várták a gyűlésre összejött tagok a Brassó felől délelőtt 9 órakor jövő vonatot. A vármegyeház környékén a megyei hajduk őrszemű ki voltak állítva, hogy az érkező vendég bevonulásáról hírt adjanak. Az alispán pontban 11 órakor megnyitotta a közgyűlést, melynek tárgysorozata az állandó választmány javaslatainak egyhangu elfogadása mellett egy félóra alatt lejtárgyalatot s fél tizenegy órakor az alispán a közgyűlést bezárta. A déli postával megjött br. Szentkereszty Pál levele az alispánhoz, melyben bejelentti hogy állásáról lemondott. Ezt az örömhírt azonban már a közgyűlés nem vette tudomásul s így annak bejelentése a legközelebbi közgyűlés tárgysorozatába fog tartozni.

Hymen. Smál Gyula, a városunkban is előnyösen ismert kir. törvényszéki jegyző a napokban tartotta eljegyzését Kubinyi Anka kisasszonnyal Rimaszombaton.

Báró Szentkereszty Pál lemondott.

Vármegyénkbe főispánnak kinevezett báró Szentkereszty Pál a múlt heten Kristóffy bolgijminiszternek a lemondását benyújtotta. E lemondásról egyuttal értesítette vármegyénk törvényhatóságát is. A sok mende-monda között most már kétségtelen, hogy a lemondás valódi és visszavonhatatlan utolsó. Milyen okok indították Szentkereszty urat hatalmának tényleges érvényesítése előtt a visszavonulásra, nem kutatjuk, pusztán örvendotes tudomásul vesszük, hogy minket is, önmagát is, a kellemetlen-ségek boláhatlan sokaságától megkímélte. Különbösen prómemoria megjegyezzük, hogy a báró Fejérváry kormányuk ez ideig egyetlen főispánja, ki vármegyéjébe látás be sen tette, hanem a határról visszafordult. Természetesen ennél fogva a főispáni installáció kísérelte is elmaradt és vele sok minden egyéb, mely a mai installációknak feltétlen járulékat képezi. Hogy lesz-e utódja és ha igen ki, erre nézve eszidőszorint semmi tájékozással nem bírnak. Annyi azonban bizonyos, hogy ha akad újabb vállalkozó, az nem fog fél utról visszatérni. Ezt a vármegyének már, bármint megfokezi is a gyomrát, be kell vennie.

Tisztelettel kérjük lapunk azon tiszteit előfizetőit, kiknek előfizetése 1906. december végén lejárt, hogy előfizetéseiket minél előbb megjuttatni sziveskedjenek, hogy így a lapot továbbra is akaddlytalanul megkaphassák. — Felkérjük továbbá azokat is, kik lapunk előfizetési árával hátralékban vannak, hátralékaik lefizetésére, hogy így az esetleges kellemetlenségektől megóvassanak.

Eljegyzés. Ifj. Botár Béla megyei alileváltárnok december 26-án tartotta eljegyzését Fülöp Istvánné urnó leányával, Ilonkával Gyergyóditróban. Szerencse kísérelje az új frigyet.

Haldiozás. Csikszeredai Kovács Antal folyó hó 25-én éjjel 11 óraker életének 79-ik évében, rövid szenvedés után elhunyt.

Időjárás. A mikor a legnagyobb csiki hideget vártuk s a mikor a rendes tapasztalat szerint kiharadni ritka kivételen cseiben szokott, hirtelen, minden átmenet nélkül tavaszi, enyhe időt kaptunk. Deczember 28. és 29. én csendesen, de állandóan esett s a mi kevés hó volt, azt is elvitte. Csupán a hegyek teteje fehérlik még. Ismét az lett volna a normális időjárás, hogy az esőzés után havazás álljon be, de ez is elmaradt. Decz. 30. és 31-én csupán éjjel hűlt le a levegő a fagypontra alá, nappal azonban mindig egy pár fok melegeg mutatott a hőmérő. Az időjárásnak a különböző alakulását magyarázzák meg a természet-tudósok, mindazonáltal nem leszünk rossz jóskok, ha azt mondjuk, hogy ha évről-évre vármegyénk klímája következetesen iyi arányokban enyhül, egy pár évtized múlva az orvosok téli klimatikus gyógyhelyként fogják ajánlani. A mi bizonyára nem lenne megvetendő és utolsó dolog.

A csikszeredai Izs. Jótékony négyzet a január 6-án tartandó táncestélyre a meghívókat már ki is bocsátotta. Mint már több ízben megemlékeztünk róla a „Bababünder” látványos ballett kerül színre. Személyjegy 3 kor. Csáládjegy 8. kor. Kezdeté fél nyolcz óraker.

Jövendőlés az 1906. évre. „Sirius” jövendőlése szerint a 1906. évi január hónapban a tartós és száraz hidegtől egyáltalán nem kell tartani, mert hó, eső és köd váltakoznak, itt-ott pedig szélvihar havazással. Februárban az idő hideg, sőt több napon át viharos és szeles. Február 9-ikén első rendű kritikás nap, teljes holdfogyatkozással, melynek kezdete nálunk is látható lesz este hat óratól 10 óra 40 percig. Kilenedike után viharos, hideg szél, több helyen hócsapadékkal. E hónap második felében már enyhébb idő várható, helyenkint havasóval. Márciusban az idő hideg, szeles, esős, ködös, némely napon viharos eső, hó csapadékkal. Tizenhetedikétől kezdve szép, enyhe idő várható, kevés esővel. Áprilisban az időjárás szeszélyes; eső és hó csapadékok váltakoznak, a következő napokon: 2., 4., 5., 7., 9., 13., 14., 15., 19., 26., és 28-án. Egyes napokon viharos szelek várhatók. Május szépnek ígérkezik, itt-ott zigaretos esőkkel. Csapadékos napok a következők: 6., 7., 8., 9., 13., 14., 15., 21., 23. és 26-án. Julius átlag véve száraz s esőben szegénynek ígérkezik. A szokásos Medárd-napi esőzés ez évben elmarad. Zivataros esők 4, 5, 6, 10, 11, 12, 21, 24. és 29-én várhatók. Julius egyáltalán meleg lesz, de kissé kezezőtlen is, mert kárt okozó jégesők ígérkeznek. Csapadékos és zivataros napok e hónap 4, 5, 6, 11, 14, 19, 24, 25 és 29-én lesznek. Augusztus csapadékos, de zivataros esők 2, 3, 4, 7, 10, 11, 12, 16, 17, 22 és 24-én várható. Szeptemberben az időjárás eléggé szépnek kinálkodik, itt-ott zivataros esővel. Második fele már szeszélyesebb, amikor is hűvös, viharos szelek, köd és gyenge éjjeli fagytól kell tartanunk. Változik az idő 1, 2, 3, 8, 9, 16, 19, 22, 24 és 29-én. Október átlag véve csapadékos, esős, ködös, hűvös és viharos szeles; de azért néhány szép napra is számíthatunk. November hideg, viharos szelekkel, itt-ott eső és hó csapadékokkal és ködös napokkal kezdődik. E hónap első felében kevés hó csapadék, második felében eső és hó várható. Hideg és viharos szelek 19, 20, 24, 26, 29. és 30-án lesznek észlelhetők. Deczember csapadékokkal kezdődik, eső, köd, viharos szél váltakozik. Ez évben fehér karácsony és földrengések fognak bekövetkezni.

Pályázati felhívás. A siket némák budapesti áll. intézetének első osztályaiba a következő tanévre 45 új növendék fog

felvétetni. Ezen kívül a felsőbb osztályokba felvételt nyernek oly siketnémák is, a kik eddig valamely vidéki intézetben tanultak ugyan de a kiknek szülői időközben a székesfővárosba, vagy annak közelébe költöztek. A vidéki 6 osztályú intézeteket végzett siketnémák itt a VII. és VIII. osztályokban folytathatják tanulmányaikat. Végül a megfelelő felsőbb osztályokba felvétetnek olyan gyermekek is, akik népiskolai tanulmányaik közben siketlenné meg, ott megtanulják a beszédnek szájáról való leolvadását s ez uton elemi ismereteiket kiegészítik. A felvételek vállásra nemre és nemzetiségre való tekintet nélkül a folyamodványok beérkezésének sorrendjében fognak eszközöletni. Az érdeklődőknek részletes tájékoztatást és felvételi nyomtatványukat egyszerű levélbeli megkeresésre díjtalanul küld az intézet igazgatósága (VIII. Mosonyi u. 8. sz.)

2000-ben. A „Truth” című angol újság kihallgatási jegyzőkönyv alakjában következőleg írja le a 200-ik esztendő emberét.

— Tud irni?
— Nem. Írógépet használnak.
— Tud énekelni?
— Nem. Fonográfot használnak.
— Tud varni?
— Nem. Villamos varró gépem van.
— Tud rajzolni vagy festeni?
— Nem, pillanatnyi fényképező készülékem van.
— Tud járni?
— Nem, villanyoson, vasuton, motorkereken és automobilon közlekedek.
— Hát lát-e?
— Nem, szemüveget használnak.
— Hall-e?
— Hallócsővel.
— Tud emésztetni?
— Csakis digestió szerek segítségével.
— Tud aludni?
— Ha narkotikus szereket veszek be.
— Képes-e valamely politikai, művészeti, irodalmi vagy más kérdésben személyes, független véleményt mondani?
— Nem. Szervezett politikai pártlhoz tartozom s a vezetőik nézeteit vallom. Ami a művészetet és irodalmat illeti, a lapok és folyóiratok hatása alatt állott, másként is a közvéleményhez tartom magam.
— Jó. De lélegzeni csak tud?
— Műlégző-készülék segítségével igen, másképp nem.

HIRDETÉSEK

olcsó díjszabás mellett felvétetnek a KIADÓHIVATALBAN.

A REKLÁM.

Állandó, ésszerű és figyelmes reklámolás minden gyári, kereskedelmi, ipari vállalatnak, üzletnek a lelke, rugója, az öltető eleme.

Hogyan, hol és mikor hirdethető a legsikeresebben, legjobban és legolcsóbban, megtudható az

Általános Tudósító

hirdetési osztályánál.

Tulajdonos LEOPOLD GYULA szerkesztői. Budapest, VII. Erzsébet körút 54

ahol kiváló szakértelemmel, odandó lelkiismeretességgel, pontosággal és olcsón eszközölnek hirdetéseket és reklámokat az összes budapesti, vidéki és külföldi lapokban és naptárakban. Költségvetések és tervezetek ingyen!

SEGESVÁRI IPAR TAKARÉK ÉS ELŐLEGEZÉSI EGYLET MINT SZÖVETKEZET.

Jelzálog kölcsönöket nyújt felülvő telekterjesztés és kamatokat magába foglaló részletfizetések ellenében, földig birtokra és városokban levő házakra a becsérték feléig, és pedig: 12 évtől 50 évig terjedő időre 6, 5 $\frac{1}{2}$ és 5% alapkamattal. A kölcsönök leggyorsabban árfolyam-különbözet nélkül készpénzben folyósítottanak. Bővebb felvilágosítással szolgál Helvig G. János.

Megérkeztek

AZ 1906. ÉVRE SZÓLÓ NAPTÁRAK!

Kapható dus választékban Gyöngye Gyula könyv- és papírüzletében.

A Csikszeredai Takarékpénztár főintézete,

Csik-Szere dában.

Fennáll 23 év óta.

Betét állománya másfél millió. Leszámitol váltókat. Kölcsönöket nyújt jelzálogra és értékpapírokra.

Konvertál amortizációs és más drágább kölcsönöket, a fél költsége utánjárása nélkül. Jelzálogos kölcsönök a fél letzésbe szerinti időközökben és részletekben törleszthetők.

A kölcsönök kamallába az összeg nagyságához képest, minden kezelési és egyéb költséggel együtt, összesen 5-6 százalék.

Irodái saját házában mindennap délelőtt 8 óratól nyitva vannak.

Agrár Takarékpénztár r. t. csikszeredai fiókjintézete.

Leszámitol váltókat a lehető legjutányosabb kamallábal mellett.

Olcsó jelzálog kölcsönöket nyújt földbirtokra és helyi forgalmasabb helyen fekvő köházakra.

4 $\frac{1}{2}$ % alapkamatu amortizációs kölcsönöt ad.

Kölcsönt ad tőzsdén jegyzett értékpapírokra.

Vesz és elad értékpapírokat, külföldi pénzeket és értékeket.

Elfogad takarékbetéteket s azokat 4% -al kamatoztatja és felmondás nélkül fizeti vissza.

10-26

Két 12-14 éves fia

tanulónak felvétetik MOLDOVÁN JÁNOS süttő mesternél Csik-Szere dában.